

คำอธิบายการใช้งาน

1. เอกสารฉบับนี้ผ่านกระบวนการแปลงภาพเป็นอักษรด้วยเทคนิคการรู้จำอักขระด้วยแสง (OCR หรือ Optical Character Recognition)
2. จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการอ่านและการสืบค้น
3. การคัดลอกข้อความเพื่ออ้างอิง (Quotation) ควรตรวจสอบความถูกต้องจากไฟล์ต้นฉบับอีกครั้ง
4. การสะกดคำอาจมีความแตกต่างในแต่ละยุคสมัย
5. การแปลงภาพเป็นอักษรยี่ดต้นฉบับเป็นหลักไม่มีการแก้ไข

จัดทำโดย

กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๔๕
(สมัยสามัญ)
วันเสาร์ที่ ๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

สารบัญ

ครั้งที่ ๔๕/๒๕๗๕

ญัตติของคณะกรรมการราษฎรว่าด้วยร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างเวลาที่ใช้บทบัญญัติเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๗๕ พิจารณาตั้งแต่มาตรา ๑๐ ถึง ๔๗

๖๒๒-๖๕๓

ญัตติของคณะกรรมการราษฎรว่าด้วยร่างพระราชบัญญัติยกความผิดให้แก่ผู้กระทำความผิดทางการเมือง พุทธศักราช ๒๕๗๕ (ซึ่งแก้ไขเป็นร่างพระราชบัญญัติล้างมลทินผู้กระทำความผิดทางการเมือง ร.ศ. ๑๓๐ พุทธศักราช ๒๕๗๕)

๖๕๔-๖๕๗

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๔๕/๒๕๗๕
วันเสาร์ที่ ๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๗๕ (ตอนบ่าย)
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๒๐ นาฬิกา
สมาชิกมาประชุม ๔๕ นาย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า บัดนี้ จะได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

มาตรา ๑๐ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๐
ความเดิมอ่านได้ความดังนี้

“เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาว่า มีให้การเลือกตั้งผู้แทน
ตำบลแล้ว ให้กรรมการอำเภอจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงใน
ตำบลนั้น ๆ ขึ้นไว้ ในการทำบัญชีรายชื่อนี้ ให้ถือตามทะเบียน
สำมะโนครัว” มาตรานี้เป็นวิธีการมีความชัดแล้วไม่ต้องอธิบายให้
พิศดาร ไม่มีผู้ใดอภิปรายหรือคัดค้านอย่างใด

ที่ประชุมลงมติเห็นชอบว่าใช้ได้

มาตรา ๑๑ หลวงประดิษฐ์ฯ กล่าวว่า มาตรา ๑๑ ความ
เดิมอ่านได้ความดังนี้

“ก่อนถึงวันเลือกตั้งผู้แทนตำบลไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ให้กรรมการ

อำเภอ นำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงออกประกาศไว้ ณ สาธารณสถานภายในตำบล ซึ่งประชาชนเข้าไปตรวจดูได้ โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม และให้ประกาศบัญชีรายชื่อนั้นไว้ ณ สถานที่ ซึ่งจะออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลด้วย

บุคคลผู้ที่ไม่ชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อนั้น ถ้าเห็นว่าตนสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลด้วย จะทำคำร้องขอให้ลงชื่อของตนในบัญชีต่อกรรมการอำเภอภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันประกาศรายชื่อ พร้อมด้วยคำชี้แจงหรือเอกสารอย่างใดเพื่อสนับสนุนคำร้องก็ได้

ถ้ากรรมการอำเภอเห็นสมควรเพิ่มชื่อผู้ร้องในบัญชีรายชื่อด้วยแล้ว ก็ให้ลงชื่อผู้นั้นไว้ในบัญชีโดยเร็ว

ถ้ากรรมการอำเภอยังคงเห็นว่าผู้ร้องไม่สมควรมีชื่อในบัญชีเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงไซ้ ก็ให้สั่งให้ยกคำร้องเสียทันที แต่ผู้ร้องมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่นได้โดยพลัน เมื่อศาลได้รับคำร้องเช่นนั้นแล้ว ให้ไต่สวนวินิจฉัยสั่งให้เติมชื่อหรือมิให้เติมชื่อผู้ร้องในบัญชี คำสั่งของศาลนั้น ท่านให้ถือว่าเป็นที่สุด แล้วให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังกรรมการอำเภอทันที

ถ้าหากว่าสั่งของศาลไปยังไม่ถึงมือกรรมการตรวจคะแนนเสียงในขณะที่เลือกตั้ง ท่านให้ปฏิบัติการไปตามคำสั่งเดิมของกรรมการอำเภอ”

และกล่าวต่อไปว่า มาตรานี้เป็นวิธีการที่ประสงค์ทำโดยเปิดเผย และบัญญัติวิธีคุ้มครองผู้มีสิทธิออกเสียงเมื่อกรรมการอำเภอปกปิดไว้

พระสุธรรมวิวินิจฉัย ถามว่าการร้องต่อศาลต้องเสียเงินหรือไม่
หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า ขอให้ถามเสนาบดีกระทรวง
ยุติธรรม

พระยาเทพวิฑูร ตอบว่า ตามระเบียบก็เก็บ

พระยาวิชัยราชสุนนท์ กล่าวว่า ยังไม่มีกำหนดว่าจะร้องต่อศาล
ในเวลาทีวัน

หลวงประดิษฐ์มนูธรรม แลลงว่า เรื่องนี้คิดแล้วแต่เห็นว่าไม่
กำหนดไว้ดีกว่า คือให้ผู้ที่มีสิทธิออกเสียงริบร้อนให้ทันการ
เลือกตั้ง ถ้ากำหนดไว้จะมืดเกินไปและการเลือกตั้ง จะต้องรอซักช้า

ไม่มีใครอภิปรายและคัดค้าน ที่ประชุมลงมติเห็นชอบว่าใช้ได้

มาตรา ๑๒ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๒
ความเดิมอ่านได้ความดังนี้

“บุคคลใดปรารถนารับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบลของตำบลใดให้
ลงชื่อสมัครที่กรมการอำเภอซึ่งตำบลนั้นขึ้นอยู่ภายในเวลาที่กำหนด
ไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ให้กรมการอำเภอสอบสวนเพื่อให้ทราบว่าคุณคนนั้นจะสมัครรับ
เลือกตั้งได้ตามมาตรา ๕ และ ๗ หรือไม่ ถ้าเห็นว่าสมัครรับเลือก
ตั้งได้ ก็ให้ประกาศรับไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอโดยเร็ว

ให้ผู้สมัครนำเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งเป็นจำนวนสี่บาทและ
รูปถ่ายของตนขนาดหกนิ้วสี่รูปลามอบให้กรมการอำเภอด้วย

ก่อนวันเลือกผู้แทนตำบลอย่างน้อยสามวัน ให้กรรมการอำเภอ
ประกาศรายชื่อและรูปผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ในตำบลนั้น ๆ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดไม่นำเงินค่าใช้จ่ายและรูปมามอบให้แก่
กรรมการอำเภอตามวันที่กรรมการอำเภอกำหนดให้ ท่านให้ถอนชื่อผู้
นั้นจากเป็นผู้สมัคร”

พระยาจำแสนยบดี แกล้งว่า มาตรานี้มีปัญหาบ้าง เพราะ
เราบัญญัติไว้โดยคิดว่าทุก ๆ ตำบลคงจะมีผู้สมัคร ความจริง
อาจเป็นได้ว่า จะหาคนสมัครไม่ได้ เช่นตำบลไกล ๆ ตามชนบท
ตัวอย่าง ตำบลกระดาน ตำบลเกาะชะนูน พวกเหล่านั้นจะไม่มีเลย
หาคนสมัครได้ยาก อีกประการหนึ่งไม่ใช่สมัครเฉย ๆ ต้องเสียเงิน
๔ บาท แม้เงินรัฐชูปการก็ยังเก็บยาก ปัญหาขัดข้องอาจมีบ้าง
จะมีหนทางแก้ไขอย่างไร

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า เรื่องนี้ได้คิดแล้วว่าผู้สมัคร
ต้องมี กอปร์ ทั้งมีสมาคมคณะราษฎร เมื่อไม่มีใครสมัคร สมาคม
คณะราษฎรคงจะจัดให้มีผู้สมัครจงได้ อนึ่งผู้ที่รับเลือกตั้ง
พยายามไปหาผู้แทนตำบล การนี้เป็นศิลปะชนิดหนึ่งของการเลือกตั้ง
(Election)

พระยาจำแสนยบดี กล่าวว่า ข้าพเจ้าสงสัยบางตำบลเป็นการ
ยากลำบากในการที่จะส่งคนไปแทน

หลวงประดิษฐมนูธรรม แกล้งว่า เรื่องนี้จะส่งคนไปแทน
ไม่ได้ ส่วนข้อที่วิตกว่าจะหาผู้ที่มีความรู้เป็นผู้แทนตำบลไม่ได้นั้น
ข้อนี้ไม่น่าวิตก เพราะความรู้ของผู้แทนตำบล จะกำหนดในพระราช
กฤษฎีกาเทียบวิทยฐานะไว้ และในพระราชอาณาจักรมีทั้ง ๕๐๐๐
ในตำบลหนึ่ง ๆ คงมีวัด ๆ หนึ่ง ๆ คงมีพระนักธรรมที่เทียบวิทยฐานะได้

พระยาจำแสนยบดี กล่าวว่า ต้องย้าให้แน่นอน บางตำบล
เกิดไม่มีผู้สมัครจริง ๆ สมาคมราษฎรยังไม่ตั้งขึ้น เช่น บ้านหัวเขา
หรือพวกแม้ว พวกเย้า เจ้าหน้าที่จะว่าอย่างไร จะเกิดขาดไป ปัญหา
จะว่าอย่างไร

พระยาวิชัยราชสุนนท์ รับรองว่าข้อนี้สำคัญ เมืองไทยตำบล
ป่า ๆ ยังมีมาก เช่นที่ไชโยค ถ้ามีขึ้นจะแก้ความขัดข้องอย่างไร ถ้า
มามีขึ้นแล้วจะเป็นเหตุอย่างไร

พระวุฒิศาสตร์เนติญาณ ถามว่า คำที่ว่า “ไม่มี” นั้น หมายถึง
ความว่าอะไร ไม่มีผู้แทนอย่างนั้นหรือ ?

พระยาจำแสนยบดี ตอบว่า เช่นถ้าผู้แทนตำบลไม่มีใครสมัคร

พระยาอุดมพงศ์เพ็ญสวัสดิ์ แกล้งว่า เช่นมณฑลปัตตานี คนใน
มณฑลนี้ไม่รู้จักภาษาไทย

พระยาพหลพลพยุหเสนา แกล้งว่าให้ปล่อยว่างไว้เช่นในอเมริกา
มณฑลไหนเป็นได้ก็ให้เป็นมณฑลไป เช่นแลเห็นได้จากธงของอเมริกา
มีที่ว่างไว้สำหรับใส่ดาว แต่ถ้ายังไม่มีดาวก็ไม่มีมณฑล ถ้ามีมณฑล

เพิ่มขึ้นก็มีดาวเพิ่มขึ้นด้วยจะสังเกตได้จากธงนั้น ฉันทาก็ดีการเลือก
ตั้งผู้แทนตำบล ในตำบลไหนที่เป็นป่าดงมากนักเราก็ปล่อยว่างไว้

พระยาพิชัยราชสุนนท์ รับรองในปัญหาข้อนี้

พระวุฒิศาสตร์เนติญาณ แกลงว่า ถ้าไม่มีผู้สมัครก็แปลว่าตำบล
นั้นไม่เลือกส่งผู้แทนมา ก็ไม่มีเหตุขัดข้องอย่างไร

พระยาจำแสนยบดี กล่าวว่า อยากจะเสนอปัญหานี้ให้พิจารณา
ถ้าไม่สมบูรณ์ตามกฎหมายแล้วก็ยก ถ้าตัดว่าตำบลไหนไม่มี ก็ให้
ถือว่าขาดองค์สมบูรณ์เช่นนี้ก็ไม่มีปัญหา

พระยาเทพวิฑูร ๓ แกลงว่า มีอยู่ทางหนึ่งว่า ถ้าตำบลใดไม่มี
ผู้สมัคร ว่างอยู่ก็ให้กำนันเป็นผู้แทนตำบลนั้น

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า กำนันอาจเป็นคนจีนแต่บังคับ
สยาม ทั้งนี้เพราะตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.
๒๔๕๗ เจ้าหน้าที่แปลว่าว่าคนในบังคับสยามกว้างมาก ผิดความ
ประสงค์ของกฎหมายเลือกตั้ง

พระยาจำแสนยบดี แกลงว่า ขอให้เติมว่าตำบลใดที่ไม่มีผู้สมัคร
รับเลือกตั้งแล้ว ให้ถือว่าตำบลนั้นไม่มีผู้แทน

พระยาพหลพลพยุหเสนา กล่าวว่า อยากให้เว้นว่างไว้ จะไป
เลือกเอาคนป่าดง อยู่บนดอย บนเขาเห็นว่า ลำบาก เหลือเกิน

หลวงประดิษฐมนูธรรม แกลงว่า ความจริงจะบรรเทาก็ไว้ให้

เข้าใจเช่นนั้นก็พอไม่ต้องเติมในตัวบท ส่อให้เห็นความไม่เจริญของบ้านเมืองโดยใช้เหตุ

พระยามานวราชเสวี กล่าวว่า ข้อนี้เป็นความสัจที่อนุกรรมการเคยพูดกันและเห็นพร้อมกันแล้วว่าจะปล่อยให้ว่างไว้

หลวงประดิษฐมนูธรรม ขออนุมัติที่ประชุมว่า ถ้าหากว่าไม่มีผู้ได้รับสมัครเลือกตั้ง ก็เป็นอันว่าเข้าใจกันว่าไม่มีผู้แทนตำบลนั้น และให้ถือว่าการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรโดยไม่มีผู้แทนตำบลนั้นเป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าตามร่างนี้เป็นอันใช้ได้

มาตรา ๑๓ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๓ ความเดิมอ่านได้ความว่า “ถ้ากรรมการอำเภอไม่ยอมรับ ผู้สมัครมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาล ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” มาตรานี้ความชัดอยู่แล้วไม่ต้องอธิบายโดยพิศดาร

พระยาพหลพลพยุหเสนา แกลงขอเติมคำว่า “สมัคร” ลงในบรรทัดที่หนึ่ง ต่อท้ายในวรรคที่ ๑ ของ บรรทัดที่ ๓ เมื่อเติมแล้วอ่านดังนี้

“มาตรา ๑๓ ถ้ากรรมการอำเภอไม่ยอมรับสมัคร ผู้สมัครมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาล ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าตามร่างมาตรา ๑๓ ที่แก้ไข
นี้ใช้ได้

มาตรา ๑๔ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๔
ความเดิมอ่านได้ความว่า “ให้กรรมการอำเภอกำหนดวันและสาธารณ
สถานที่จะออกเสียงเลือกตั้ง และให้ตั้งกรรมการตรวจคะแนนเสียง
ตำบลละสามคน”

และกล่าวต่อไปว่า “วัน” นั้นต้องกำหนดในระยะที่พระราชาภ
ษุ์กาจะได้อำนาจไว้ และ “สถาน” ที่ต้องการให้เป็นสาธารณ
สถาน เกรงไปว่าจะนัดในบ้านนักเลงโตหรือที่ใดซึ่งอาจจะเกิดความ
ไม่ยุติธรรมได้

นายเนตร พูนวิวัฒน์ แกล้งว่า กรรมการนั้นจะได้คนชนิดไหน
หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า ข้อนี้ขอให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของกรรมการอำเภอ ซึ่งทางกระทรวงมหาดไทยจะได้แนะนำไปเช่นให้
เลือกเอากรรมการอำเภอบ้างกำนันบ้าง ฯลฯ เป็นต้น

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าตามร่างมาตรา ๑๔ นี้ใช้ได้

มาตรา ๑๕ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๕
ความเดิมอ่านได้ความว่า “การออกเสียงให้เริ่มแต่เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา
ถึง ๑๕ นาฬิกา” และกล่าวต่อไปว่า ที่กำหนดเวลานี้ได้พิจารณา
ถึงเหตุการณ์ทั่วไป และเวลานี้เหมาะเพราะชาวบ้านจะได้รับประทาน
อาหารเช้าเสียก่อน และทั้งได้คิดว่าจะทำให้กรรมการอำเภอจัดทำดังนี้

ตำบลใดมีการเลือกตั้งในวันนั้น จัดให้มีการเลี้ยงพระเพลที่วัดอันเป็น
 สาธารณสถานจะมีสลากภัตหรืออะไรด้วยก็ตามกับทั้งให้มีการรื่นเริงเช่น
 มีเพลงมีลิเก ช่วงซัย ๆ ล ๆ เชื่อว่าพวกผู้ใหญ่จะได้มาทำบุญ หนุน ๆ
 สาว ๆ มารื่นเริงที่วัดแล้วขึ้นไปบนศาลาเพื่อออกเสียง เมื่อทำเช่นนี้
 การออกเสียงในเมืองไทยจะไม่เหงา ราษฎรจะครึกครื้นรู้สึกตื่นเต้น
 และเพาะให้เกิดความนิยมการปกครองแบบรัฐธรรมนูญได้อย่างดีที่
 เดียว ไม่มีใครอภิปรายและคัดค้าน

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าตามร่างมาตรา ๑๕ นี้ใช้ได้

มาตรา ๑๖ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๖
 ความเดิมอ่านได้ความดังนี้

“ให้กระทรวงเจ้าหน้าที่ออกกฎว่าด้วยการควบคุมการออก
 เสียงและการจัดทำหีบบัตรออกเสียง” และกล่าวต่อไปว่าหีบบัตรออก
 เสียงนี้ จะทำเป็นรูปชนิดอย่างไรจะกำหนดในกฎกระทรวงมหาดไทย
 เช่นเป็นรูปสี่เหลี่ยมมีที่ใส่บัตรและการใส่กุญแจประทับตราหีบเหล่านี้
 จะอยู่ในกฎกระทรวงมหาดไทย ไม่มีใครอภิปรายและคัดค้าน

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างตามมาตรา ๑๖ นี้ใช้ได้

มาตรา ๑๗ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๗
 ความเดิมอ่านได้ความดังนี้

“ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงรับแจกบัตรออกเสียงจากกรมการอำเภอ
 ก่อนวันออกเสียง

ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงลายมือชื่อของตนในบัตรนั้น ถ้าลงลายมือชื่อไม่ได้ให้ลงลายนิ้วมือโดยไม่ต้องมีพยานรับรอง”

และกล่าวต่อไปว่า ในบรรทัดที่ ๓ ต้นวรรคที่ ๓ คำว่า และ ให้เปลี่ยนเป็น หรือ

อนึ่งขอชี้แจงว่าการรับบัตรนี้ทางกรุงเทพฯ จะให้กรรมการอำเภอแจกเรียงตัวที่บ้านราษฎรแล้วไม่มีเจ้าพนักงานพอ จึงขอให้ไปรับที่อำเภอ ทางหัวเมืองกระทรวงมหาดไทยอาจ เอื้อเพื่อ สุด แต่จะสะดวกเช่นกรรมการอำเภอมอบบัตรไปทางกำนัน แล้วกำนันมอบให้ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านมอบให้ราษฎรในหมู่บ้าน เป็นต้น จะมัดไว้แน่นนอนไม่ได้ ต้องให้โอกาสเจ้าหน้าที่วินิจฉัยตามเหตุการณ์ ไม่มีใครอภิปรายและคัดค้าน

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรา ๑๗ นี้ใช้ได้

มาตรา ๑๘ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๘ ความเดิมอ่านได้ความว่าดังนี้

“ในวันออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียง นำบัตรนั้นไปแสดงต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียง เพื่อให้กรรมการหมายไว้ในบัญชีชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงว่าผู้นั้นได้มาออกเสียงแล้ว แล้วให้ผู้มีสิทธิออกเสียงนำบัตรนั้นไปใส่ในหีบซึ่งกรรมการได้ติดเลขหมายและรูปผู้สมัครรับเลือกตั้ง”

นายสงวน ตุลารักษ์ กล่าวว่า ในบรรทัดที่ ๑ ตอนท้าย ให้ตัดคำว่า “นำบัตรนั้น” ออกเสีย

หลวงประดิษฐมนูธรรม แกล้งว่า ในบรรทัดที่ ๒ ให้เติมคำว่า “ตน” ต่อท้ายคำว่า “ไปแสดง” ในบรรทัดที่ ๔ ให้เปลี่ยน คำว่า “นั่น” เป็น “ออกเสียง” เมื่อแก้แล้วอ่านดังนี้

“มาตรา ๑๘ ในวันออกเสียงให้มีผู้มีสิทธิออกเสียงไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียง เพื่อให้กรรมการหมายไว้ในบัญชีชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงว่าผู้นั้นได้มาออกเสียงแล้ว แล้วให้ผู้มีสิทธิออกเสียงนำบัตรออกเสียงไปใส่ในหีบซึ่งกรรมการได้ติดเลขหมายและรูปผู้สมัครรับเลือกตั้ง”

มาตรานี้ขอชี้แจงว่าวิธีออกเสียงนี้เป็นวิธีที่คิดขึ้นใช้ในเมืองไทยเราแม้ในต่างประเทศเขาจะใช้วิธีอื่นก็สะดวกสู้ของเราไม่ได้ ทั้งนี้ก็เพราะในเมืองไทยเราคนไม่รู้หนังสือมีส่วนมาก ถ้าจะให้เขียนชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในบัตรออกเสียงแล้วคนที่ไม่รู้หนังสือก็ต้องวานคนอื่นเขียนซึ่งอาจเียงกันได้ จะใช้วิธีอย่างในอินเดียคือมีเครื่องหมายแทนชื่อคน ผู้ออกเสียงอาจจำเครื่องหมายผิดทำให้เียงกันได้ ด้วยวิธีของเรานี้ผิดแทบไม่ได้ เพราะที่หีบออกเสียง ๑ หีบ จะปิดรูปถ่ายผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ออกเสียงก็ดูรูปถ่ายนั้นเมื่อเห็นรูปถ่ายก็จำได้ทันทีว่าเป็นผู้สมัครที่ตนประสงค์รับเลือกตั้งแล้ว ก็ใส่บัตรออกเสียงในหีบนั้น ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกัน

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่ามาตรา ๑๘ ตามที่แก้ไขนี้ใช้ได้

มาตรา ๑๙ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๙
ความเดิมอ่านได้ความดังนี้

“เมื่อสิ้นออกเสียงให้กรรมการตรวจ คะแนนเสียงพร้อมกัน
เปิดหีบออกเสียงครั้งละหีบ แล้วให้ลงเลขหมายเลขหมายหีบนั้นไว้
บนบัตรออกเสียงทุกฉบับและนับ แล้วบันทึกไว้ในรายงานว่ามีหีบ
นั้น ๆ มีคะแนนเสียงเท่าใด เสร็จแล้วให้เก็บบัตรออกเสียงไว้ในหีบ
ตามเดิม”

พระยาเทพวิฑูรฯ กล่าวว่า ในบรรทัดที่ ๒ ให้เติมคำว่า บัตร
“พร้อมกันเปิดหีบ”

เมื่อแก้แล้วอ่านดังนี้:-

“มาตรา ๑๙ เมื่อสิ้นเวลาออกเสียงให้กรรมการตรวจคะแนน
เสียงพร้อมกันเปิดหีบบัตรออกเสียงครั้งละหีบ แล้วให้ลงเลขหมาย
หีบนั้นไว้บนบัตรออกเสียงทุกฉบับและนับ แล้วบันทึกไว้ในรายงาน
ว่าหีบนั้น ๆ มีคะแนนเสียงเท่าใด เสร็จแล้วให้เก็บบัตรออกเสียงไว้
ในหีบตามเดิม”

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า เมื่อไม่มีอภิปรายกันอีกจะได้ลงมติ
ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่ามาตรา ๑๙ ที่แก้ไขใหม่นี้ใช้ได้

มาตรา ๒๐ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๐
มีความว่า “ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนเสียงสูงที่สุดให้ถือว่าเป็น

ผู้แทนตำบล ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ท่านให้ถือว่าผู้ที่มีอายุสูงกว่า เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

อนึ่งถ้าศาลสั่งเพิกถอนการเลือกตั้งของผู้ได้รับคะแนนสูง ท่านให้ถือว่าผู้ที่ได้คะแนนรองลงมาเป็นผู้แทนตำบล”

มาตรานี้ขอชี้แจงว่า การเลือกผู้แทนตำบล ต่างกับการเลือกผู้แทนราษฎร การเลือกผู้แทนตำบลนั้น เลือกคนเดียว ถ้อยคะแนนมากที่สุดเป็นเกณฑ์ คือเอาความสะดวก มิฉะนั้นจะยุ่งยากแก่ราษฎรที่ต้องมาออกเสียงหลาย ๆ หน แต่การเลือกผู้แทนราษฎรนั้น เราบัญญัติให้มีการเลือก ๒ หนได้ การเลือกผู้แทนราษฎรนั้นครั้งแรก ถ้าหากว่าผู้ได้รับเลือกได้คะแนนเกินครึ่งแล้วก็ได้เป็นผู้แทนในครั้งแรกทีเดียว ถ้าครั้งแรกไม่ได้คะแนนสูงเช่นนั้น ต้องมีการเลือกอีกครั้ง ๑ ครั้งที่ ๒ นี้เอาเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ จะขอชี้แจงในภายหลัง ซึ่งต่างกับวิธีเลือกผู้แทนตำบล ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันอีก

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าใช้ได้

มาตรา ๒๑ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๑ มีความว่า “ให้กรรมการตรวจคะแนนเสียงส่งหีบบัตรออกเสียงไปยังกรรมการอำเภอ และให้กรรมการอำเภอเก็บรักษาไว้สามปี แต่ไม่เกินเวลาที่ผู้แทนตำบลนั้นอยู่ในตำแหน่ง” ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันอีก

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๒๒ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๒ มีความว่า “ให้กรรมการตรวจคะแนนเสียงประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนตำบล แล้วส่งรายงานในการเลือกตั้งไปยังกรรมการอำเภอเพื่อส่งต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด โดยเร็ว” ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันอีก

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๒๓ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๓ มีความว่า “ภายในสิบวันนับตั้งแต่วันเลือกตั้งผู้แทนตำบลบุคคลใดเห็นว่าการเลือกตั้งของผู้ได้รับคะแนนสูงมิได้เป็นไปโดยชอบไซ้ ท่านว่าผู้นั้นมีสิทธิที่จะร้องคัดค้านต่อศาลท้องถิ่นได้ เมื่อศาลได้รับคำร้องนี้แล้วให้รีบไต่สวนและวินิจฉัยว่า ควรเพิกถอนผู้รับเลือกตั้งนั้นหรือไม่ แล้วแจ้งคำสั่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว คำสั่งนี้ท่านให้ถือว่าเป็นที่สุด

ถ้าศาลสั่งเพิกถอน แต่คำสั่งไปถึงกรรมการตรวจคะแนนเสียงเลือกผู้แทนราษฎร ภายหลังจากที่ผู้แทนตำบลนั้นได้ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรแล้ว ท่านว่าการออกเสียงของผู้แทนตำบลในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรนั้นเป็นอันใช้ได้”

นายเนตร์ พูนวิวัฒน์ กล่าวว่า สงสัยว่าผู้ที่ศาลได้เพิกถอนแล้ว จะเป็นผู้แทนต่อไปได้หรือไม่

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า ผู้ที่ศาลเพิกถอนแล้วไม่เป็น
ผู้แทนตำบลและให้มีการเลือกตั้งผู้แทนตำบลนั้นใหม่ ที่บัญญัติไว้
ในมาตรานี้เพื่อป้องกันการออกเสียงเลือกผู้แทนราษฎรที่ทำไปใน
ระหว่างที่คำสั่งศาลมายังไม่ถึงกรรมการสมบูรณ์ มิฉะนั้นต้องเลือก
ตั้งกันใหม่

ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป ที่ประชุมลงมติรับรอง
เห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๒๔ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๔
มีความว่า “ผู้แทนตำบลย่อมขาดจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติตามที่
บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ หรือขาดความเกี่ยวข้องกับตำบลซึ่งตนเป็นผู้
แทนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗”

ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรอง เห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๒๕ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๕
มีความว่า “ภายในบังคับแห่งมาตรา ๒๔ ท่านว่าผู้เป็นตำบลคงอยู่ใน
ตำแหน่งตลอดอายุของสภาซึ่งตนเป็นผู้เลือกตั้งผู้แทนราษฎร”

ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรอง เห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า บัดนี้จะได้พิจารณาหมวด ๓ การเลือก-
ตั้งผู้แทนราษฎร

มาตรา ๒๖ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๖ มีความว่า “บุคคลใดปรารถนาได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัดใด ให้ลงชื่อสมัครนาศาลากลางจังหวัดนั้น ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนว่า บุคคลนั้นจะสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๕ และ ๘ หรือไม่ ถ้าเห็นว่าสมัครรับเลือกตั้งได้ก็ให้ประกาศรับไว้ณศาลากลางจังหวัดโดยเร็ว

ให้ผู้สมัครนำเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งเป็นจำนวนห้าสิบบาท และรูปถ่ายของตนขนาดหกนิ้วสี่รูบมามอบแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย ก่อนวันเลือกตั้งผู้แทนราษฎรอย่างน้อยเจ็ดวัน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศรายชื่อและรูปผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ณศาลากลางจังหวัดนั้น ๆ

ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒, ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นายเนตร พูนวิวัฒน์ ถามว่า ผู้แทนตำบลจะมาสมัครเป็นผู้แทนจังหวัดได้หรือไม่ ?

หลวงประดิษฐมนูธรรม ตอบว่า ผู้แทนตำบลมาสมัครเป็นผู้แทนจังหวัดด้วยก็ได้ แต่จะไปสมัครเป็นผู้แทนตำบลด้วยกันหลาย ๆ ตำบลด้วยกันไม่ได้ เช่นเป็นผู้แทนตำบลนี้แล้วไปเป็นผู้แทนตำบล แต่ถ้าจะสมัครเป็นผู้แทนตำบลหนึ่ง และในคราวเดียวกันสมัครเป็นผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นหรือจังหวัดอื่นก็ได้

‘ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๒๗ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๗ มีความว่า “ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดวันและสาธารณสถานที่จะออกเสียงเลือกตั้ง และตั้งกรรมการตรวจคะแนนเสียงสถานที่ละสามคน”

‘ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๒๘ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๘ มีความว่า “ให้ผู้แทนตำบลรับแจกบัตรออกเสียงจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนวันออกเสียง ท่านให้นำบัญญัติมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

‘ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็น ชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๒๙ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๒๙ มีความว่า “ในวันออกเสียงให้ผู้แทนตำบลนาบัตรออกเสียงซึ่งตนได้เขียนชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร ตามจำนวนที่จังหวัดนั้นจะพึงมีได้ แสดงต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียง เพื่อให้

กรรมการหมายไว้ในบัญชีผู้แทนตำบลว่าผู้นั้นได้มาออกเสียง แล้วให้ผู้แทนตำบลนำบัตรนั้นไปใส่ในหีบบัตรออกเสียง”

พระยาเทพวิฑูร แกลงว่า ในบรรทัดที่ ๑ ให้เติมคำว่า “ไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียงเพื่อให้หมายไว้ในบัญชีผู้แทนตำบลว่า ผู้นั้นได้มาออกเสียงแล้ว แล้วให้ผู้แทนตำบล” ลงต่อท้ายคำว่า ผู้แทนตำบล

ในบรรทัดที่ ๓, ๔, ๕. ให้ตัดคำว่า “แสดงต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียง เพื่อให้กรรมการหมายไว้ในบัญชีผู้แทนตำบลว่าผู้นั้นได้มาออกเสียง แล้วให้ผู้แทนตำบลนำบัตรนั้น” ออกเสียง เมื่อแก้แล้วอ่านดังนี้

“มาตรา ๒๙ ในวันออกเสียงให้ผู้แทนตำบลไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนเสียง เพื่อให้หมายไว้ในบัญชีผู้แทนตำบลว่าผู้นั้นได้มาออกเสียงแล้ว แล้วให้ผู้แทนตำบลนำบัตรออกเสียงซึ่งตนได้เขียนชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่จังหวัดนั้นจะพึงมีได้ไปใส่ในหีบบัตรออกเสียง”

ไม่มีใครคัดค้าน และอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๓๐ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๓๑ มีความว่า “เมื่อสิ้นเวลาออกเสียง ให้กรรมการตรวจคะแนนเสียงพร้อมกันเปิดหีบบัตรออกเสียงและนับ แล้วบันทึกไว้ในราย

งานว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนเสียงเท่าใด

บัตรออกเสียงใดมีชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเกินกว่าจำนวนที่จังหวัดนั้นจะพึงมีผู้แทนได้ หรือมีชื่อผู้ซึ่งมิใช่เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง บัตรนั้นใช้ไม่ได้ ให้กรรมการบันทึกลงไว้ในบัตรนั้นว่า “เสีย”

ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๓๑ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๓๑ มีความว่า “ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งแห่งจำนวนเสียงที่ได้ออกโดยถูกต้อง ให้ผู้รับสมัครเลือกตั้งนั้นเป็นผู้แทนราษฎร

แต่ในการเลือกตั้งครั้งแรกไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนดังกล่าวไว้ในวรรค ๑ หรือผู้ใดคะแนนเสียงดังกล่าวไว้นั้น ยังมีไม่ครบจำนวนผู้แทนราษฎรซึ่งจังหวัดนั้นจะพึงมีได้ ก็ให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ยังขาดอยู่อีกครั้งหนึ่ง ภายในเวลาสามวันนับตั้งแต่วันเลือกตั้งครั้งแรก ในการเลือกตั้งครั้งที่สองนี้ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีคะแนนสูงตามลำดับลงมาเป็นผู้แทนราษฎรจนครบตามจำนวน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

และกล่าวต่อไปว่า ขอชี้แจงว่าวิธีเลือกผู้แทนนี้เราใช้วิธีเลือก ๒ หน เป็นวิธีที่ใช้ในฝรั่งเศสและในคอนติเนนตบางประเทศ ต่างกับวิธีเลือกคนเดียวที่ใช้สำหรับเลือกผู้แทนตำบล วิธีเลือก ๒ หนนี้เห็นว่าเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับที่จะนำมาใช้แก่วิธีเลือกผู้แทนราษฎร เพราะวิธีเลือกผู้แทนราษฎรเราใช้วิธีเลือก ๒ ชั้นหรือ ๒ ดิกรี คือราษฎรเลือกผู้แทนตำบลชั้นหนึ่ง ผู้แทนตำบลเลือกผู้แทนราษฎรอีกชั้นหนึ่ง ฉะนั้นจำนวนผู้แทนตำบลที่จะออกเสียงเลือกผู้แทนราษฎรจึงมีจำนวนน้อย ถ้าจะเลือกคนเดียวแล้วผลจะได้เช่นนี้ สมมติว่าในจังหวัดหนึ่งมีผู้แทนตำบล ๓๐๐ คน มีผู้สมัคร ๕๐ คน เสียงย่อมกระจายบางที่ผู้ที่ได้คะแนนเพียง ๓ เสียงอาจได้คะแนนสูงที่สุดและเป็นผู้แทนราษฎรโดยคะแนนเสียง ๓ เสียงเช่นนี้ไม่งดงามเลย ตามวิธีเลือก ๒ หนนั้น ถ้าเลือกครั้งแรกมีผู้ได้คะแนนเกินกว่าครึ่งก็ได้เป็นผู้แทนทันทีไม่ต้องเลือกครั้งที่ ๒ อีก ถ้าไม่ได้เกินกว่าครึ่งก็ต้องมีการเลือกครั้งที่ ๒ อีก ตามที่ปรากฏอยู่ในตัวบทนั้น

อนึ่งขอชี้แจงว่าศิลปะแห่งการเลือกตั้ง (Election) มีอยู่มากด้วยกัน เช่นในประเทศฝรั่งเศสที่มีหลายปาร์ตี การเลือกครั้งแรกต่างปาร์ตีต่างก็ชิงชัยสำหรับปาร์ตีตน สมมติว่าในครั้งแรกใครได้เสียงเกินกว่าครึ่ง ปาร์ตีนั้นก็ชนะ ถ้าไม่มีใครได้เกินกว่าครึ่งและถึงกับต้องมีการเลือกครั้งที่ ๒ แล้ว ในครั้งนี้เขาเปิดโอกาสให้ปาร์ตีที่มี

จุดหมายคล้าย ๆ กันประนีประนอม คือ ปาร์ตี ๑ ถอนผู้สมัครเพื่ออีกปาร์ตีหนึ่ง เช่นพวกกราดิกาลโซเซียลลิสต์ถอนผู้สมัครของคนเสีย โดยขอให้ผู้ออกเสียงฝ่ายตนช่วยออกเสียงให้แก่พวกโซเซียลลิสต์ แทนที่จะโหวตให้พวกเรปูบลิกแกงอันเป็นพวกขวา เมื่อถอนแล้วเสียงโซเซียลลิสต์ก็มากชนะพวกขวาได้ เป็นการป้องกันมิให้ปรปักษ์โดยตรงของพวกกราดิกาลโซเซียลลิสต์ชนะ คือเมื่อพวกกราดิกาลโซเซียลลิสต์เห็นว่าตนจะแพ้แล้วก็ยอมยกเสียงให้พวกโซเซียลลิสต์ที่มีจุดหมายคล้าย ๆ กันชนะเสียดีกว่าให้ปรปักษ์โดยตรงชนะ ศิลปดั่งนี้จะนำมาใช้ในประเทศสยามก็ได้ เช่นในจังหวัดหนึ่งมีผู้สมัครที่เป็นคณะเหลืองหลายคน แทนที่สมาคมคณะเหลืองจะกำหนดตายตัวลงไปว่าในจังหวัดนั้นผู้สมัครต้องเป็นคนนั้นพอดีกับจำนวนผู้แทนที่จังหวัดนั้น อาจมีได้ซึ่งจะเป็นการทำให้แก่งแย่งและขมขื่นในระวางคณะเดียวกันเสียก่อนแล้ว สมาคมคณะเหลืองอาจปล่อยฟรี คือในการเลือกครั้งแรกสมาชิกคณะเหลืองคนใดสมัครเป็นผู้แทนก็คนที่รับทั้งนั้นแล้วยอมให้ทุก ๆ คนสมัครในการเลือกครั้งแรก ใครได้คะแนนเกินกว่าครึ่งก็ได้เป็นผู้แทนราษฎรทันที ถ้าครั้งแรกไม่มีใครได้และจะต้องมีการเลือกครั้งที่ ๒ แล้ว ในตอนนี้เองสมาคมคณะเหลืองอาจวางกติกาไว้ก่อนว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยต้องถอนให้คงเหลือแต่ผู้สมัครเท่าจำนวนที่จังหวัดนั้นจะมีผู้แทนได้ ดั่งนี้ผู้ได้คะแนนน้อยก็ต้องถอน ผู้ออกเสียงที่เป็นคณะเหลืองก็จะได้ช่วยกันทุ่มเทเสียงให้แก่ผู้สมัครของคณะเหลืองที่เหลืออยู่ เสียงของคณะเหลืองรวมกันเข้าก็อาจจะมากกว่าเสียงของคณะอื่นและอาจชนะได้ ถ้าสมาคมคณะเหลือง กำหนดผู้

สมัครตายตัวตั้งแต่ในการเลือกครั้งแรกแล้ว ผู้สมัครนั่นเองอาจไม่เป็นที่พอใจของผู้ออกเสียงในท้องถิ่น และอาจจะเปลี่ยนความคิดไปเลือกผู้อื่นได้

ในบางประเทศบัญญัติเลยไปถึงให้มีการเลือกครั้งที่ ๓ ถ้าครั้งที่ ๒ ได้จำนวนเสียงที่กำหนดไว้ไม่พอ วิธีนี้เห็นจะยุ่งยาก ฉะนั้นจึงตัดเสียเอาเพียงเลือก ๒ ครั้ง คือครั้งที่ ๒ คะแนนเสียงจะเป็นอย่างไรก็ตาม ถือเอาคะแนนมากที่สุดเป็นเกณฑ์

“ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันอย่างไร

ที่ประชุมลงมติรับรองว่าร่างมาตรา ๓๑ นี้ใช้ได้

มาตรา ๓๒ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๓๒ มีความว่า “เวลาและการควบคุมการออกเสียง การเก็บรักษาหีบบัตรออกเสียง ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕, ๑๖, ๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

“ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๓๓ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๓๓ มีความว่า “ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศชื่อผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้ง แล้วส่งรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทยโดยเร็ว”

“ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๓๔ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๑๔
ภายในยี่สิบวันนับตั้งแต่วันเลือกตั้งผู้แทนราษฎร บุคคลใดมีความ
เห็นว่าการเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยชอบไซ้ร้ ท่านว่าผู้นั้นมีสิทธิที่
จะร้องคัดค้านต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้

เมื่อได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งคำร้อง
นั้นไปยังกระทรวงมหาดไทยโดยเร็วเพื่อส่งต่อไปยังสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเสนอคำร้องคัดค้านนั้นต่อสภาผู้แทน
ราษฎร ให้สภาผู้แทนราษฎรสอบสวนแล้ววินิจฉัยว่าผู้แทนราษฎร
ซึ่งถูกคัดค้านนั้นได้รับเลือกตั้งขึ้นโดยชอบแล้วหรือไม่ หรือมีมลทิน
จะให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่งก็แล้วแต่จะเห็นสมควร

ในระหว่างที่สภายังมิได้สั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าผู้แทนราษฎร
ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้แจ้งมานั้นได้รับเลือกตั้งขึ้นโดยถูกต้อง”

แล้วชี้แจงต่อไปว่า วิธีคัดค้านผู้แทนราษฎรนี้หลายประเทศ
ให้สภาวินิจฉัยเอง แต่เรื่องผู้แทนตำบลเราต้องอาศัยศาล ขอให้
สังเกตอย่างหนึ่งว่า เราใช้คำว่า “สืบสวน” คือสภาจะเรียกบุคคล
มาให้การหรือทำสถานอื่นก็แล้วแต่ ถ้าโดยความบริสุทธิ์จริง ๆ วิธี
การต่างกับที่ศาล

ประธานสภา ฯ ถามว่า เวลานั้นเป็นเวลาสภาเปิดชั่วคราวหรือ

หลวงประดิษฐมนูธรรม ตอบว่า ตามธรรมดาเมื่อเลือกตั้ง
เสร็จจะมีการประชุมสภาเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์ของการเลือกตั้ง

นายสงวน ตุลารักษ์ กล่าวว่า มาตรานี้คงใช้ถึงการยุบสภาแล้วมาเกิดเรื่องขึ้นจะทำอย่างไร ?

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า เมื่อยุบสภาแล้วสมาชิกต้องออกเพื่อเลือกตั้งใหม่

“ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองว่าร่างมาตรา ๓๔ นี้ใช้ได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่า บัดนี้จะได้พิจารณาหมวดที่ ๔ เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๓๕ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๓๕ มีความว่า “บรรดาหัวหน้ากระทรวงทบวงกรม นายจ้าง ผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนบริษัท และห้างร้านใด ๆ ฯลฯ ต้องให้ความสะดวกแก่คนในบังคับบัญชาหรือลูกจ้างของตนในวันเลือกตั้งผู้แทนตามสมควร เพื่อผู้มีสิทธิออกเสียง ผู้แทนตำบล หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้มีเวลาไปในการเลือกตั้งนั้นได้” และกล่าวต่อไปว่า ในบรรทัดที่ ๓ ให้ตัดคำว่า “หัวหน้ากระทรวงทบวงกรม” ออกเสียแล้วเติมความในบรรทัดที่ ๔ ว่า “หัวหน้ากระทรวงทบวงกรมต้องให้ความสะดวกแก่คนในบังคับบัญชาของตนในวันเลือกตั้งผู้แทน แต่อย่าให้เสียราชการได้” ลงไว้ท้ายคำว่า “ผู้แทนตามสมควร”

เมื่อแก้แล้วอ่านได้ความดังนี้

“มาตรา ๓๕ บรรดานายจ้าง ผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนบริษัท และห้างร้านใด ๆ ฯลฯ ต้องให้ความสะดวกแก่คนในบังคับบัญชาหรือ

ลูกจ้างของตนในวันเลือกตั้งผู้แทนตามสมควร หัวหน้ากระทรวง
 ทะบวงการต้องให้ความสะดวกแก่คนในบังคับบัญชาของตนในวันเลือก
 ตั้งผู้แทน แต่อย่าให้เสียราชการเพื่อผู้มีสิทธิออกเสียง ผู้แทนตำบล
 หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้มีเวลาไปในการเลือกตั้งนั้นได้” แล้ว
 กล่าวว่า ความประสงค์นี้มีเช่นกันว่า ไม่ให้ นายห้างหรือเจ้าของโรง
 งานห่วงเหนี่ยวลูกจ้างของตน เพราะสังเกตในเมืองนอกว่านายจ้าง
 กับลูกจ้างเป็นคนละปาร์ตี

พระยาศรยุทธเสนี ถามว่า พลทหารจะให้โหวตอย่างไร
 หลวงประดิษฐมนูธรรม เสนอขอให้เสนาบดีกระทรวงกลาโหม
 ชี้แจง

พระยาราชวังสัน แกล้งว่า ต้องระวังอย่าให้เสียราชการ
 พระวุฒิสภาสตรีเนติญาณ กล่าวว่า ในการเลือกเราจะกำหนด
 ให้เป็นวันหยุดไม่ได้หรือ ?

หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า จะพยายามให้เป็นวันอาทิตย์
 แต่บางที่อาจไม่ได้แล้วแต่เหตุการณ์

ไม่มีผู้ใดคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๓๖ หลวงประดิษฐมนูธรรม ว่า มาตรา ๓๖ มีความ
 ว่า “ในการพิจารณาคดีในศาลภายหลังวันเลือกตั้งผู้แทน ผู้ได้

ออกเสียงคะแนนเลือกตั้งผู้แทนแล้ว ไม่จำเป็นต้องเปิดความว่าตนได้ออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด”

และกล่าวต่อไปว่า มาตรานี้ เราถือว่าเป็นความลับเฉพาะตัว บัตรออกเสียงเป็นวัตถุพยาน ผู้ออกเสียงไม่จำเป็นต้องเปิดความ จะบังคับไม่ได้

“ไม่มีผู้ใดคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๓๗ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๓๗ มีความว่า “ห้ามมิให้กรรมการตรวจคะแนนเสียงและเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่อื่น ๆ เปิดเผยว่าผู้ได้ออกเสียงเลือกตั้งผู้ใด”

และกล่าวต่อไปว่า เรื่องนี้เราต้องการให้กรรมการรักษาไว้เป็นความลับ มิฉะนั้นจะเที่ยวพูดไปทำให้ผู้ออกเสียงเกิดความเกรงขาม

“ไม่มีผู้ใดคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองว่าร่างมาตรา ๓๗ นี้ใช้ได้

มาตรา ๓๘ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๓๘ มีความว่า “กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามความในภาค ๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้”

“ไม่มีผู้ใดคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า บัดนี้จะได้พิจารณาหมวด ๕ ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๙ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๓๙ มีความว่า “เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่คนใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ไม่นำรายชื่ออันครบถ้วนของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนออกปิดไว้ตามมาตรา ๓๒ และ ๒๖ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

“ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๔๐ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๔๐ มีความว่า “เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่คนใด

(๑) ละเลยไม่นัดประชุมเพื่อเลือกตั้งผู้แทนตำบลหรือผู้แทนราษฎรภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือ

(๒) นัดประชุมเพื่อเลือกตั้งผู้แทนตำบลหรือผู้แทนราษฎรสถานที่อันไม่ใช่สาธารณสถาน

ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท”

“ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๔๑ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๔๑ มีความว่า “เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่คนใดกระทำด้วยเจตนาจับบัตรออก

เสียงลงคะแนนให้ผิดจากความจริง ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๔๒ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๔๒
มีความว่า “เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่คนใด หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
คนใดอยู่ณสถานที่ในเวลาเลือกตั้งผู้แทนตำบล หรือผู้แทนราษฎร
บังอาจสอดเข้าเกี่ยวข้องกับผู้มีสิทธิออกเสียง ในการออกเสียงลง
คะแนนโดยให้คำมั่นว่าจะให้ประโยชน์ใด ๆ ก็ดี โดยข่มขู่ หรือโดยกล
ฉ้อฉลก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือ
ปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลเพิกถอนสิทธิออก
เสียงมีกำหนดตั้งแต่สี่ปีจนถึงสิบสองปี

และกล่าวต่อไปว่า ในขณะที่เลือกตั้งนี้ห้ามไม่ให้พูดอะไร กระทำ
การข่มขู่หรือกลฉ้อฉลก็ได้ การแสดงโปรแกรมของคณะกรรมการเมือง
ว่าจะทำเช่นนั้นเช่นนี้ยอมทำได้ไม่ผิด แต่ให้พูดเสียก่อนขณะเลือก
ดังนี้

ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๔๓ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๔๓ มีความว่า “กรรมการตรวจคะแนนเสียงหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่เปิดเผยว่าผู้ใดออกเสียงเลือกตั้งผู้ใด ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

และกล่าวว่า เรื่องนี้ เช่น กรรมการเปิดเผยว่า เห็นนาย ก. โว้ตให้ นาย ข. การพูดไม่ได้ถือว่าลับ

‘ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๔๔ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๔๔ มีความว่า “ผู้ใด

๑) ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน รู้อยู่แล้วและจงใจบังอาจออกเสียงลงคะแนนก็ดี หรือ

๒) ยื่นบัตรออกเสียงลงคะแนนมากกว่าบัตรหนึ่งก็ดี หรือ

๓) ออกเสียงลงคะแนน ณ สถานที่ออกเสียง เกินกว่าหนึ่งแห่งในการเลือกตั้งผู้แทนคราวเดียวกันก็ดี หรือ

4) ออกเสียงลงคะแนนโดยใช้บัตรของผู้อื่นก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

และกล่าวต่อไปว่า ในข้อ (๔) บรรทัดที่ ๑ คำว่า “ ท่านว่า

นี้” ให้ยื่นย่อหน้าบรรทัดใหม่แล้วเรียงข้อความดังต่อไปนี้จนจบข้อ

เมื่อแก้แล้วมีลักษณะวรรคตอนดังนี้

“๔) ออกเสียงลงคะแนน โดยใช้บัตรผู้อื่นก็ดี

ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่า ร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๔๕ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๔๕ มีความว่า “บุคคลที่ระบุนไว้ในมาตรา ๓๕ คนใดละเลยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรานี้ไซ้ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

“ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่า ร่างมาตรานี้ใช้ได้

มาตรา ๔๖ หลวงประดิษฐมนูธรรม กล่าวว่า มาตรา ๔๖ มีความว่า “บุคคลใดให้สินบนแก้ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทน ตำบลก็ดี หรือผู้ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลพิพากษาเพิกถอนสิทธิออกเสียงตั้งแต่สี่ปีจนถึงสิบสองปี”

ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป
 ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างมาตรานี้ใช้ได้
 ประธานสภาฯ กล่าวว่า บัดนี้ได้พิจารณา ภาค ๒ สมาชิกผู้
 แทนราษฎรประเภทที่ ๒

มาตรา ๔๗ หลวงประดิษฐ์มนูธรรม กล่าวว่า เรามาถึง
 ภาค ๒ ว่าด้วยสมาชิกประเภทที่ ๒ วิธีการเป็นคนละอย่างกับภาค ๑
 ที่เดียว สมาชิกประเภทนี้เป็นเสมือนพี่เลี้ยงอยู่ชั่วคราว วิธีการจึง
 คนละอย่าง และกล่าวต่อไปว่า มาตรา ๕๒ มีความว่า “ในขั้นต้น
 พระมหากษัตริย์ ทรง ประกาศพระราชกฤษฎีกาตั้งสมาชิกประเภท
 ที่ ๒ ขึ้นตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๕

ต่อไปเมื่อจะเลือกตั้งบุคคลเข้าแทนในตำแหน่งสมาชิกที่ว่างหรือ
 จะต้องตั้งสมาชิกเพิ่มจำนวนขึ้นก็ดี หรือจะต้องปลดสมาชิกเพื่อจำนวน
 ลดลงก็ดี เพื่อให้สมาชิกประเภทที่ ๒ คงมีจำนวนเท่ากับสมาชิก
 ประเภทที่ ๑ ท่านให้สมาชิกประเภทที่ ๒ ที่มีอยู่ในขณะนั้นประชุม
 เลือกตั้งหรือปลดตามจำนวนที่จำเป็น

สมาชิกประเภทที่ ๒ นี้ ท่านให้อยู่ในตำแหน่งตลอดวาระที่ใช้
 บทเฉพาะกาลแห่งรัฐธรรมนูญ”

อนึ่งในต้นบรรทัดที่ ๕ คำว่า จำนวนลดลงก็ดี ให้แก้เป็น
 “ลดจำนวนลงก็ดี”

ไม่มีใครคัดค้านและอภิปรายกันต่อไป
ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่า ร่างมาตรานี้ใช้ได้
ประธานคณะกรรมการราษฎร เสนอขอให้ไว้ตเป็นครั้งที่ ๓
ว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับ ที่ตรวจแล้วทั้งหมดนี้เป็นอันใช้ได้
ประธานสภาฯ กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือก
ตั้งสมาชิกที่ตรวจมาเป็นลำดับตลอดทุกมาตรา และแก้ไขแล้วขอให้
ไว้ตรวมอีกทีหนึ่งเป็นครั้งที่ ๓
ไม่มีใครใดคัดค้านหรืออภิปรายกันอย่างไร
ที่ประชุมทั้งหมดลงมติรับรองเห็นชอบ ว่าร่างพระราชบัญญัตินี้
ใช้ได้

นายสงวน ตุลารักษ์ กล่าวว่า อยากทราบเรื่องร่างพระราช
บัญญัตินี้ว่าสภาจะถือว่าเป็นความลับหรือไม่ เพราะมีหนังสือพิมพ์บาง
ฉบับเอาไปลงพิมพ์ ถ้าไม่ถือว่าลับจะเปิดเผยให้ลงพิมพ์ ทั่วไปได้
ไหม หรือจะถือว่าเป็นความลับ

ประธานคณะกรรมการราษฎร ตอบว่า ร่างนี้เดลิเมล์เอาไปได้
ด้วยประการใดไม่ทราบ แต่ว่าบัดนี้หนังสือพิมพ์อื่น ๆ จะเอาไปลงก็ได้
ไม่ขัดข้อง

ประธานสภาฯ กล่าวว่า บัดนี้ถึงเวลา ๑๕.๔๕ นาฬิกา จึงขอ
หยุดพัก ๑๐ นาที

ครั้นถึงเวลา ๑๕.๕๕ นาฬิกา ประธานสภาฯ ได้เรียกประชุม
ต่อและกล่าวว่า ประธานคณะกรรมการราษฎรได้เสนอญัตติด่วนว่า
ด้วยร่างพระราชบัญญัติ ยกความผิดให้แก่ผู้กระทำความผิดทางการเมือง
พุทธศักราช ๒๔๗๕

หลวงประดิษฐมนูธรรม รักรอง

ประธานคณะกรรมการราษฎร แถลงว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้
จะขออ่านให้ที่ประชุมฟังดังนี้ “ร่างพระราชบัญญัติยกความผิดให้
แก่ผู้กระทำความผิดทางการเมือง พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้า
อยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎร ถวายคำปรึกษาว่า สมควรประกาศยก
ความผิดให้แก่ผู้กระทำความผิด ทาง การเมืองบางคนซึ่งได้ถูกลงอาชญา
มาแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
ด้วยความแนะนำยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรว่าบรรดาผู้ที่ถูกพิพากษา
ลงโทษว่ากระทำความผิดตามกฎหมายลักษณะอาชญามาตรา ๙๗ โดย
พระบรมราชวินิจฉัยลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๓๑ และมีได้รับ
ผ่อนผันลงการลงอาชญา นั้น ให้ได้รับพระราชทานยกความผิดตั้ง
แต่วันประกาศพระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป” แล้วกล่าวต่อไปว่า เพื่อ

ให้ลบล้างมลทินอันจึงเกิดแต่การที่ถูกลงโทษ และการเสียไปซึ่งสิทธิ
ใด ๆ อันเนื่องแต่การนั้นเสียสิ้น และให้ถือว่ามิได้เคยทำความผิดและ
ถูกพิพากษาลงโทษเลย

อนึ่งผู้กระทำผิดอีกสองคน ซึ่งโดยพระบรมราชวินิจฉัยลงวันที่
๕ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๓๑ ได้ถูกพิพากษาลงโทษว่ากระทำความผิด
ตามกฎหมายลักษณะอาชญามาตรา ๙๗ และได้รับพระราชทานรอกการ
ลงอาชญา แต่ภายหลังการรอกการลงอาชญาได้เพิกถอนเสียแล้วนั้น
ให้ได้รับพระราชทานยกความผิดดุดกัน

พวกนักโทษการเมืองครั้งปี ร.ศ. ๑๓๐ บัดนี้แม้พ้นพระราช
อาชญามาแล้วก็จริง แต่ตามกฎหมายของเรา พวกนี้ไม่ได้รับสิทธิ
บริบูรณ์ ขึ้นชื่อว่าติดคุกต้องพระราชอาชญามาแล้ว ด้วยเหตุว่า
นักโทษที่กล่าวนี้เป็นนักโทษการเมือง คณะกรรมการราษฎรแลเห็น
สมควรว่า จะได้รับพระราชทานยกเว้นโทษให้เกลี้ยงเกลา คือสิทธิ
ที่เสียไปทางนั้นขอให้ยกเว้นเสีย คือมีลูกหลานจะไปเข้าโรงเรียนใด
ก็ไม่ได้ หรือจะเป็นเนติบัณฑิตไม่ได้ ข้าพเจ้าขอเสนอว่าเป็นลักษณะ
โทษการเมือง จึงควรได้รับความยกเว้นและขอแก้เป็นดังนี้

“ร่างพระราชบัญญัติล้างมลทินผู้กระทำผิด ทหารการเมือง ร.ศ.
๑๓๐ พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้า
อยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรประกาศล้าง
มลทินผู้กระทำผิดทางการเมืองเมื่อ ร.ศ. ๑๓๐

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
ด้วยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรว่า บรรดาผู้ที่ถูกวาง
โทษสถานใดๆ โดยพระบรมราชวินิจฉัยลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๓๑
นั้น ให้ได้รับพระราชทานล้างมลทินอันจึงเกิดแต่การที่ถูกวางโทษและ
การเสียไปซึ่งสิทธิใด ๆ อันเนื่องแต่การนั้นเสียสิ้น”

นายเนตร์ พูนวิวัฒน์ กล่าวว่า เรื่องโทษที่กล่าวนี้ไม่ได้ขึ้นศาล
พลเรือนหรือศาลทหารแต่อย่างใด เมื่อพิจารณาเสร็จแล้วก็ทำความ
เห็นกราบบังคมทูล แล้วพระองค์ท่านที่พระราชทานโทษลงมา

“ไม่มีใครคัดค้านหรืออภิปรายกันต่อไป

ที่ประชุมลงมติรับรองเห็นชอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่แก้แล้ว
นี้ใช้ได้

นายเนตร์ พูนวิวัฒน์ กล่าวว่า ในนามของพวกข้าพเจ้าที่ก่อการ
เมื่อ ร.ศ. ๑๓๐ นอกจากนั้นที่ยังมีชีวิตอยู่บ้าง และตายไปแล้วบ้าง
ตลอดถึงลูกหลานของพวกเราเหล่านี้รู้สึกว่ บัดนี้สภาผู้แทนราษฎร
ได้เปิดขุมนรกให้พวกข้าพเจ้าที่กล่าวนี้ได้หลุดลอยขึ้นสู่ที่บรมสุข ขอ
ขอบพระคุณสภาผู้แทนราษฎรเป็นอย่างยิ่งบัดนี้ด้วย

ที่ประชุมได้ตบมือแสดงความยินดีทั่วกัน

๖๕๗

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

หลวงคหกรรมบดี

นายปพาฬ บุญ-หลง

หลวงชวเลขปรีชา

ผู้จัดรายงานการประชุม

รับรอง

พญ.

นิติศาสตร์

พระวุฒิศาสตร์

จรรยา ฦบางช้าง

นายมังกร สามเสน

ปริชานุสาสน์

๗ ธันวาคม ๗๕

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร